Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV | Reus, Divendres 25 d' Agost de 1899 | Núm. 3.348

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administraciò y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . »
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de...... **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada. Opera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms
y á Reus Vilá, núm. 3.

Acreditadas especialitats

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D' OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa,
en la internacional de Brusselas, any 1891,
en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata
en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

pera tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE 'S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermoseja, rejoveneix y es rapida en lo modo d' obrar, donchs bastan cinch ó sis minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, perblanchs que estiguin.—AMPOLLA 2 PESSETAS.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.
Los Motors de corrent continua á la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay reduhit y facilíssim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínima á máxima.
Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.
En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.
Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Secció doctrinal

No tenen cura

No 's pot negar la possibilitat de que á Castella hi hagi personalitats de bon crileri y d' hourada intenció que sápigan veure la rahó ab que Catalunya reivindica sos drets y reclama un cambi radicalíssim de régimen polítich. Si no ho haguessim cregut aixís, los testimonis d' en Miquel de Unamuno, en Gustavo Morales y pochs altres més, esborrarían nostres dubtes.

Mes aquestos dubtes están sobtadament justificats, desde 'l moment que 'l bon sentit no 's fa escoltar ni logra obrirse pas entre la turba de la gent política, desde 'l moment que veyém á aquesta gent sempre adicte al lema desastrós, segons senyala oportunament l' Unamuno, de *defenderla y no enmendarla*, sentintse arrastrada y plena d' estúpida obsessió per las flamenquerías y atreviments del *charlatán ignorante* en Romero Robledo, que *repeteix per centéssima vegada las buydas declaracions del uniformisme jacobí*. Quan un home com aquest, d' una historia política tan escandalosament bruta, obté éxits parlamentaris y arriba á espantar á son mateix irreconciable enemich lo President del Consell de Ministres que per tres vegadas nega als que li han posat lo poder á las mans, no 's pot menos de fer las següents suposicions.

O 'ls que escoltan impassibles á en Romero Robledo son uns tontos de solemnitat.

O, si no son tontos, son uns pillos.

O, si no son pillos, son uns cobarts y uns pobres d' esperit.

¿Quí es que no veu la fatal pendent que porta al Estat espanyol fins al últim grau de la degradació y al últim extrém del embrutiment? ¿Quí es que no sab veure que tots los desastres passats y 'ls que están per venir son producte dels vicis orgánichs, fondos é incurables d' aquest Estat contra 'ls que es inútil oposarhi remeys desacreditats y potingas de gitano andalús?

Quan un metje confessa que es impotent pera dominar una malaltía y que ha sofert erros grossíssims en lo coneixement del mal y en la aplicació dels medis terapéutichs deixa al malalt en llibertat absoluta pera un cambi radical y no 's creu en dret d' ofendres, perque un altre sia l' encarregat de retornarli la salut, si es possible, ni tan sols que s' arribi á recorre á sistemas curatius en los quals no creu. Ademés d' aixó, si aquest metje está degudament inspirat en la noblesa de la seva missió y posa per demunt de las susceptibilitats de son amor propi lo valor altíssim del pacient, se guardará ben be fóndreli la nova fé que en son esperit vegi clarejar, ja que ha sapigut, ab sos afanys y ab son travall, inspirarnhi una de més bona. Sabent que *la fé salva*, procurará no desterrarla del esperit que á sas claretats se fía.

No ho fan pas aixís los encarregats de curar á la malastruga Espanya. La veuhen propera á las angunias de la mort, confessan tots á la descarada, més sense penediment, que á tal extrém li han portat ells mateixos ab sos desacerts y ab sa falta de llums, mes ells no mudan de tópichs ni de medicinas, per dolentas é irracionals que sian, y esperan ab olímpica fatuitat las darreras convulsions d' una vida que se 'n va per moments. Cambiar de régimen, prou; ¿y l' honor de la classe? Espanya anirá al clot, pero ells quedarán ab honor, ab molt d' honor, ab honor en plural, d'aquells que van acompanyats de bonicas nóminas y de sucosas prebendas. Ja parlarán d' efectuar cambis grossos y trascendentals, fins mudarán los motllos de fer píndolas, perque 'ls sembla que 'ls desastres orgánichs no son pas fills de las substancias activas tontament empleadas, sino dels motllos, dels ditxosos motllos vells que donavan á las píndolas forma cantelluda y difícil d' empassar. Quan disposin d' un nou pindoler, sortirán més finas y rodonas y baixarán coll avall sense despertar cap desagradable sensació. Y si ab aixó no n' hi ha prou, ab lo mateix remey ne farán ostias, ó tinturas, ó uns paperets, ó qualsevol altra forma farmacológica que dongui varietat y amenitat al tractament. Y si segueixen *fracassant* ¿qué hi farém? Tots som mortals y 'ls metjes no portan pas vidas á la butxaca. Ab tal que hi portin *ciencia y conciencia*... Lo *summum* de la ciencia consisteix en tenir un criteri, encara que aquest criteri sia dolent, y 'l *summum* de la consciencia está en aprendre á ser fidel á aquest criteri encara que 's ensorri.

Ja diu be l' Unamuno: *defenderla y no enmendarla*, aquesta es la consigna de la *honradísima clase política* d' Espanya. Ells veuhen que en diferentas bandas de la península 's despertan energías que, degudament fomentadas y dirigidas, podrían conduhir al retorn de la salut del cos d' Espanya; veuhen també que aquesta está en tal tranzit que cal aprofitar totas las forsas y aprofitarlas depressa, puig lo fatal desenllas se 'ns ve al demunt á corre cuyta; mes com lo foment d' aquestos esclats de la forsa vital representa per ells l' abdicació de tota la seva ciencia polítich-terapéutica, ells s' hi oposan y s' hi oposarán mentres no vingui algú que á puntadas de peu los tregui de la espona del malalt. De lo qual ne tenen ben poca por; ja hi poden seure sens cuydado.

¡Defensarla y no esmenarla! ¡Y pensar quan diferenta fora la situació d' Espanya si alguna santa persona s' hagués proposat alguna volta una bona y sincera esmena! ¡Si devant de las grossas y successivas calamitats que durant lo curs de la historia hem anat sofrint, totas ellas provocadas per la imposició d' una política unitarista y absorbent que ofega, totas ellas seguidas de revoltas sagnantas y de desmembracions violentas, algun bon patrici s' hagués fet ben be cárrech de la naturalesa del mal que Espanya sufreix y hagués cambiat aquella política anti-natural y desorganisadora per una altra més lógica, més racional y més expansiva, no foran pocas las desgracias que 's haurían tret de sobre nostre y no fora poch grossa la forsa de que encara avuy disposaríam!

Si aixís com avuy nosaltres, coneixent la causa dels mals que sufreix Catalunya, nos apressém á fer reviure l' antich régimen polítich catalá adoptantlo á la vida moderna de la societat, los gobernants espanyols l' haguessin desenterrat fa un sigle, ja que 'l seu sistema polítich, en mans de Felip IV, Felip V y Carles IV s' havía desacreditat del tot, mostrant ab tota cruesa la prodridura de sos vicis interns, si algú s' hagués inspirat verament en la grandesa y en lo benestar d' Espanya, cercant en nostras antigas constitucions l' ordre perfecte d' una vida nacional ben entesa, ni 'ls pobles del Centre y del Sud d' Amèrica haurían cregut convenient deslliurarse de la tutela espanyola molt temps avans d' entrar á sa major edat y sense haver assolit la deguda madurés de judici, ni 'ls pobles antillans y 'l filipí haurían renegat de nosaltres, com acaban de ferho omplintnos de vergonya, ni las regions espanyolas sentirían desitjos que sens dupte desatesos, han de portar nous escuarteraments y novas desgracias.

Avuy mateix, encare hi seríam á temps pera salvar lo que 'n queda d' Espanya. Una mica de bona intenció y una altra mica de seny farían avuy mateix miracles. Si 's proposessin entrar per lo camí de la restau-

ració de las nacionalitats históricas, enrobustint las regions que encare tenen forsa y mostran activitats. Espanya se 'n havía de aprofitar en gran manera. Mes ja 'ls veyéu; en lo Congrés aplaudint al gran pallasso descarat que, vomitant injurias y frasses tabernarias recullidas del fanch dels barris baixos, pensa fabricarse un partit que 'l rescaball dels desprestigis soferts, partit que no tindrá programa ni una noble banderas pero que tindrá un *home* (¡quin home!) y ab aixó 'n te prou pera arribar ahont vulgui. Quan se veu que 'ls homes de gobern, com lo vell Sagasta y l' inquiet y desclassificat Canalejas l' acompanyan com saben y poden, encarregantse de las novas *graves* del desentonat esvalot parlamentari, diguéume, si os plau, ¿que tal se 'ns prepara la fenya? ¿No es aquest lo camí que han fet tota sa vida? ¿Se veu per cap indret l' esmena que tots haguérem desitjat? ¿Hi ha alguna ánima prou manse y angelical que n' esperi alguna cosa?

¡Ay, Santa Autonomía Administrativa! ¡Ay, Sant Concert Económich! ¿Ay, Santa Diputació única! Divinitats menors y de darrera fila, ¡que 'n tardaréu de anys en esser al calendari! Prou vos tocará rumbejar vostres resplandors quan lo sol no 's pongui... ni neixi per l' Estat Espanyol. Y allavors potser arribaréu tart fins pera 'ls que d' esma creuhen en vosaltres esperant vostre sant adveniment.

G. ESTRANY.

Inutilitat de la llengua castellana

en las escolas de primera ensenyansa á dintre de Catalunya

Ab lo títol de llengua oficial, imposada per la opressió del centralisme y que com á lley la fan practicar en totas las escolas que dependeixen d' aqueixos governs tant caducats, desprestigiats y causants de nostras desgracias, es completament artificial la ensenyansa ab llengua castellana en la nostra regió.

La inutilitat de fer apendrer ab aquell llenguatje que nosaltres no hi hem nascut, n' hi hem aprés las primeras impresions ab que nostras mares comensaren á fernos entendrer, coneixer y sentir, se posan de manifest quan los noys y noyas concorren als estudis de primera ensenyansa...

. . . .

Després dels exámens d' enguany he pogut apreciar una vegada més aqueixa inutilitat que 'n diuhen llengua oficial. En un colegi d' educandas, las professoras escullíren á una d' aquellas, de prodigiosa memoria y ab pasmosa facilitat de paraula; aproximadament té tretze anys y li feren apendrer un discurs llarguíssim, impregnat de paraulas retóricas y saturat d' oracions sentimentals y acompanyat d' uns ademans que talment semblavan executats automática-rablement lo que li feren estudiar.

. . . .

. . . .

Lo noy ó noya que mereix la preferencia dels seus mestres, després del acte oficial, se converteix en víctima de la satisfacció dels seus pares y adhuch si 's vol de la vanitat dels mateixos, perqué no pot anar parent ó amich á la casa que 'l noy ó noya no hagi de recitar lo discurs ó décima ó lo que sigui que 'l mestre li hagi ensenyat ó fet apendrer.

. . . .

Aixís mateix ha passat ab la educanda de referencia. Trovantme de visita á casa seva, tingué de recitar aquell discurs pronunciat en castellá. Saben quin efecte 'm produhí aquell discurs pronunciat en castellá, per una nena d' uns tretze anys y que no comprén tal llenguatje? Donchs me feu l' efecte ni més ni menos que al sentir una audició de fonógrafo; una audició fonográfica la escoltaréu ab atenció, vos deleytaréu ab la trasmissió d' aquella sonoritat produhida artificialment, peró no sentiréu impresions, ni esperimentaréu aquellas emocions que cáusa quan aquestas venen del natural.

Aixís es que, després d' acabat lo discurs, vaig preguntar á la noya si tot lo que havía dit ho entenía! Y ella mirantme ab estranyesa me contestá que nó!

—Escolta, y quan dius lo discurs ¿qué 't fà 'l cor? —Rés, me respongué!—Veyám si dius lo que jo diré: «Mi madre está enferma; y es tanto lo que la amo que si sucumbiera...!» Ho digué de la mateixa manera y al preguntarli altre volta lo que li havía fet lo cor, me respongué, rés. Veyám dígaho en catalá com jo: La meva mare está malalta; y es tant lo que la estimo, que si 's morís...! llavoras me digué: no 'm fassi dir aixó perque 'm fa venir ganas de plorar!

Per traurerlhi aquella impresió de tristesa, vaig dirli que digués: «Mi madre me adornará con unos pendientes!» hi ho digué sens' espressió d' alegría, pero al ferli dir en catalá, «La mare, perqué jó, fassi goig, me comprarà unas arrecadas...!» Aquella noya passant los brassos pel coll de la seva mare totá plena d' alegría li digué: ¿vritat que me las comprará?

¿Voléu una proba mes palpable de la inutilitat d' una ensenyansa, quan aquesta no es ab la parla natural del poble ahont s' ensenya?

Aqueixos que 'ns imposan aqueixas lleys ¿no mereixen lo calificatiu d' opressors?

Si nosaltres fossim los redactors de las sevas lleys, los hi imposessim la nostra llengua ¿qué dirían élls de nosaltres? Tot dura tant com pot ó fins que Deu vol, peró no anirém bé fins que cada qual tingui lo que sigui seu.

JOSEPH LLOIG.

(De *La Costa de Llevant*.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 24 d' Agost de 1899
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser' particular
9 m.	757	86	'	5'1	Ras	
3 t.	758	85				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. . 40	20	27	S.	Cumul	0'4
3 t.	Sombra 32		30	S.		0'4

Finint com fineix en lo present número 'l monólech «Sagetas d' or», que publiquém en lo folletí, en lo diari de la edició corresponent á dimars prop vinent, comensarém, com tením anunciat á nostres llegidors, lo travall de nostre colaborador en Perez Jorba.

—

Siga cualsevol lo número de senyors regidors que 's reuneixin avuy, nostra Corporació Municipal celebrará la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

—

Los diaris de la vehina ciutat ens comunican la següent noticia:

«Ahir arribaren cuatre subjectes de mal aspecte, quins digueren que venian en busca de travall. A aquest fí l' Inspecció de policía los donà 'l temps suficient, y no troban lo que desitjavan, se 'ls doná l' ordre d' abandonar aquesta capital.»

¿S' hauràn dirigit á nostra ciutat los tals subjectes?... No estarian de mes algunas precaucions.

—

Diuhen de Tarragona:

«Ahir á la tarde s' intentá robar la preciosa tohalla que cubreix l' imatje del Redemptor en lo Sant Sepulcre de la Catedral Basílica. La circunstancia de trobarse dita prenda ben subjecta, impedí que 's cometés semblant sacrilegi. No obstant, pogué coneixers perfectament que 'l pillo feu esforsos pera arrencarla, segons se desprén dels desperfectes causats.»

—

Sembla que aviat será un fet la constitució á Roda de Vich d' una important «Agrupació Catalanista» ab lo títol de «Bach de Roda». Dita constitució se solemnisará ab un important aplech en que hi pendrán part coneguts oradors catalanistas y tindrá lloch á la casa d' en Bach. [illegible] dels rodenchs, que ja s' ha acordat posar en catalá 'ls lletreros ab los noms dels carrers y fer que 'ls vigilants de nit cantin l' hora en la nostra llengua.

Felicitém de cor als valents companys de Roda y 'ls oferím nostra lleal cooperació.

—

Nos escriuhen de Lleyda dihentnos que en la important població de Pons, descarregá ans d' ahir una terrible tormenta.

Part de la població ha quedat inundada, enfonzantse algunas casas.

Lo personal d' obras públicas de la capital ha sortit pera socorrer als ferits, cual número no pot precisarse.

Las cullitas totalment perdudas.

—

Lo Diputat á Corts per aquesta Circunscripció, D. Joan Cañellas, se proposa sortir lo próxim dissapte en direcció á Montblanch y Espluga de Francolí.

Lo Sr. Cañellas desitja enterarse personalment del conflicte ocorregut en l' última de ditas poblacions.

—

Lo preu dels moltons ha pujat á Lleyda 2'50 pessetas per cáp de bestià, ab motiu de haverse prohibit l' importació de bestiar a Portugal.

—

L' Alcaldia d' acort ab la secció de consums de nostre municipi ha disposat que en l' administració del ram se formulin á petició de totas aquellas personas que no sápigan ferho, las solicituts pera 'l dipósit doméstich dels culliters, sens que 's pugui exigir en la mateixa dependencia estipendi de cap classe per la prestació de dit servey.

—

La Agrupació Regionalista de Tarrassa està repartint entre 'ls fabricants, propietaris y principals entitats de la població, unas circulars patrióticas, acompanyadas de las «Báses pera la Constitució Regional Catalana», aprobadas en la Assamblea de Manresa. Es una forma de propagánda digna d' exemple.

—

Lo senyor gobernador civil, á fí de que se satisfassin per los pobles las sumas atrassadas que deuhen per contingent provincial ha disposat examinar per sí mateix dits atrassos, havent cridat ja als alcaldes y secretaris de Valls, Aldover, Alforja y Vilallonga.

—

Llegím en un diari de Barcelona:

«L' entussiasta catalanista de Sant Pol de Mar, don Bonaventura Gombau, nos escriu pregantnos que fem públich, que no té ell cap solidaritat ab lo Centre Catalá d' aquella vila, que fou exclubit en lo darrer Concell de la Unió Catalanista.

Manifesta nostre amich, que ja fá anys que ell se va retirar d' aquella societat, y acaba fent protestas ab sincer amor á Catalunya, per quina causa seguirá com sempre treballant, aplegat dintre de la Unió.

—

Ha pres possessió del cárrech de cónsul dels Estats Units de Venezuela á Barcelona don Alexandre Frías, quedant instalat lo consulat al carrer del Bruch, número 108.

—

Per defunció de D. Domingo Solé y Puig, que la desempenyava, ha quedat vacant la plassa de secretari de la Junta provincial d' Instrucció pública de Lleyda.

—

Lo poble de Vilafranca celebrará sa festa major ab gran solempnitat, baix lo següent programa:

Dia 29.—Repichs de campanas; Torres pels xiquets de Valls; Cerca-vila, per la banda de la Casa de Caritat de Barcelona y la banda de trompetas del regiment de Santiago; Concerts á la Rambla; gran professó; Retreta, y disparo de fochs artificials.

Dia 30.—Dianas per la música, banda de trompetas y dolzaynas; Solempne funció relligiosa, assistinthi l' Ajuntament; Xiquets de Valls; Tronadas; Reparto d' almoynas; Serenatas y concerts; Professó; Funcions teatrals, y ball públich al teatre Principal.

Dia 31.—Dianas y morterets; Ofici de difunts; Balls y dansas populars, recorrent los carrers; Concerts; Carreros de bicicletas; Professó; Fochs artificials; Serenatas y funcions teatrals.

Dia 1 de Setembre.—Balls y dansas, Gran certamen en lo Centre Agrícola, y balls de Societat.

Dia 2.—Balls en lo Centre Agrícola, Unió, Tivoli, Ateneu Obrer, etc.

—

Alemania ha acordat posar à observació y fumigació las procedencias de Portugàl y á visita sanitaria las d' Espanya.

¡Ja comensém!

—

Lo ministre d' Espanya á Santiago ha obtingut del gobern xileno, á favor de la Companyía Trassatlántica espanyola, una subvenció de 25.000 lliuras á cambi de la obligació acceptada per dita Companyía d' establir un servey regular de vapors destinat á posar en relacions directas á Xile y Espanya.

Lo contracte tindrà una duració de cuatre anys. Los vapors de la Companyía arribarán á Valparaiso cada quinze dias, fent escala en varis ports del Brasil, Uruguay, República Argentina, axí com á Punta Arenas.

La Companyía se reserva la facultat de servir ulteriorment los ports del Nort de Xile. Lo preu del flete se calculará proporcionalment, segons las distancias. Finalment, la Companyía espanyola disfrutará [illegible] privilegis concedits á las demes Companyías de navegació que tenen contractes ab lo gobern xileno.

—

Segons informes del director del laboratori bacteriológich de París, lo suero, pera ser eficás, necessita estar confeccionat en lo lloch de la peste.

Per aixó creu que 'l que 's fabriqui á Bombay servirá de poch als atacats á Portugal.

—

La cuestió obrera que se suscità fá algun temps á Manresa, se presenta cada dia més enmaranyada en aquella ciutat.

A la huelga de la fábrica del senyor Llangi, s' uneix la dels teixidors de la fábrica Serramalera, de Sant Vicens de Castellet, y á la tentativa d' arreglo de la que venen sostenint los mestres de casas, se succeheix lá lluyta entre 'ls obrers mateixos, donchs mentres uns pugnan per anar al travall aceptant las condicions imposadas per los amos, los altres continúan mantenintse en sa actitut d' intransigencia.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 693'18.

Secció oficial

Registre civil

del dia 23 d' Agost 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Teresa Noguès Porqueras, 23 anys, S. Joseph y S. Manuel, 17.—Josepha Llevat Torroja, 23 anys, Sant Jaume, 26.

Joseph Carbonell Brás, 56 anys, Cementiri vell, 4.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Lluís.
Sant de demá.—Sant Ceferí.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 23

De Palamós en 2 dias, llaut San Miguel, de 9 toneladas, ab cebas, consignat á D. Joan Mallol.

De Bilbao y Valencia en 19 dias, vapor Cabo Tra-

falgar, de 1.213 ts., ab efectes, consignat á D. Marián Peres.

De Cette en un dia vapor Correo de Cartagena, de 258 ts., ab efectes.

Despatxadas

Pera Marsella y escalas vapor Cabo Trafalgar, ab efectes.

Pera Port-Vendres goleta Joven Pepita, ab vi.

Pera Barcelona vapor Sagunto, en lastre.

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOÇIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	63'25	Aduanas	94'62
Exterior	'	Norts	49'30
Amortisable	'	Fransas	41'30
Cubas 1896	71'50	Orenses	11'25
Cubas 1890	59'50	Obs. 6 0[0 Fransa	85'50
Exterior París	59'95	Id. 3 0[0 »	43'12
	GIROS		
París	23'40	Londres	31'15

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	30'80	'
» 30 dias vista	'	'	'
» »	'	'	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	23'30	23'30	23'40
Perpignan vista	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	625		
Industrial Farinera		575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		600	
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	150		

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	63'25	Cubas del 86	71'56
Orenses	'	Cubas del 90	59'56
S. Juan	'	Aduanas	94'75
Norts	49'35	Ob. 5 0[0 Almansa	'
Fransas	41'25	Id. 3 0[0 Fransa	43'12
Filipinas	'		
	PARIS		
Exterior	60'10	Norts	'
	GIROS		
París	23'40	Londres	31'15

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donará com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que l' seu contrincant dongui un servey regular d' alumbret eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

			Ptas.
Una làmpara incandescent	*de*	*5 bujías*	*1'25*
" " "	*de 10*	"	*1'75*
" " "	*de 16*	"	*2'50*
" " "	*de 25*	"	*3'75*
Preu del kilowat, hora.			*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèm, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardis dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Telégramas

Madrid 24.

Las impresions sobre la peste son avuy més pessimistas que ahir.

S' han donat altres nous cassos á Lisboa de màlaltía sospitosa en viatjers de Oporto, y 'le rumors d' aquestos cassos deuhen estar confirmats en lo concepte del Gobern portugués, per quant s' ha decretat l' acordonament de Oporto, contra 'l qual s' oposava resoltament lo president del Consell; essent d' advertir que l' acordonament que ve á establir á Oporto, segons diuhen los corresponsals, no es lo que demanava 'l gobernador de Oporto, que no soría incomunició y que hauría sigut com la carrabina d' Ambrós.

Y ara comensa la segona part més grave: que ha comensat la desbandada à Oporto devant la seguritat de la incomunicació, es á dir, que portarán ara los de Oporto lo gérmen á altres punts.

Además, puja per tal modo la irritació á Oporto, que no respón lo gobernador del sosteniment del ordre ab los tres mil soldats que hi ha dintre la població.

A La Granja (Portugal) fou gran l' alarma devant lo rumor de que anava á quedar la població dintre del cordó.

La colonia espanyola comensá á tremolar; una familia avisava á l' altra y totas se disposavan pera marxar.

Las noticias d' ahir sobre la peste no poden ser més desagradables.

La epidemia aumenta y s' exté, per la ciutat de Oporto, y las midas adoptadas fora d' Oporto fins are son inùtils.

Los gérmens han tingut temps pera extendres y sols falta son desenrotllo.

—Se diu que ha sortit pera Oporto lo doctor rus Heppener ab dos mil franchs de suero anti-pestós. Lo gobern rus s' ha ofert, además, pera fer per son compte la preparació del suero á Oporto mateix.

—Lo corresponaol del «Liberal» diu que 'ls cordons y las inspeccions no servirán pera res, y están condempnats per los higienistes. Pero cal advertir que ho diu després d' haver lamentat que no s' hagin pres precaucions avans.

—S' ha reunit lo Consell de Guerra pera fallar la causa seguida al redactor de «El Nacional» Sr. Escamilla.

—Segons «La Correspondencia», los rahonaments entre dos funcionaris de Gobernació no te importancia; com que sols tenen per causa una diferencia de criteri en quant á la hora d' entrada á la oficina.

—Ocupantse «El Imparcial» de las reformas decretadas pel ministre de Foment, diu que en lloch de calmar la opinió pública sols han servit pera irritarla.

Resulta que 'l ministre de Foment ha fet tot lo contrari de lo que havía promés Silvela als representants del comers, y deix á aquest sense garantía devant los abusos de las Companyías ferroviarias.

«El Imparcial» creu que 'l ministre de Foment ha fet aixó á espatllas del Consell de ministres.

Paris 24.

Segueix igual la situació de la «fortificació» del gran occident M. Guerio y sos companys en la casa del carrer de Chabrol.

Los sitiats han colocat en lo segon pis de la casa-fortalesa un gran carteló en lo qual apareixen ab grans carácters las següents paraulas: «¡Abaix los traydors! ¡Visca l' exércit!»

—S' ha disposat per lo Gobern que desde 'l 28 del actual sia obligatoria la patent de Sanitat pera 'ls barcos que procedeixin de ports espanyols y portuguesos.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

una, un recort material de ma vida. Avuy am pena, y al ensemps amb alegría us deixaré per no veures may més.... ¡may mès!...

(*La emeció va omplenant son cor fins qu' esclata en plor, pero un plor ofegat, en lo mateix moment que obehint á una senyal de fora que se suposa es d' entre bastidors, surt, després d' un moment de lluyta (tot aixó molt estudiat). Al cap d' un moment quant se suposa que ja ha entrat en escena se senten aquellas riatllas qu' ha ensajat y cau lo teló pausadament*).

Fí

Aquest monólech
fou estrenat per lo jove
y aprofitat aficionat
D. FRANCISCO SUGRAÑES.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s' hi troban esplicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.**; seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de condubir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los mès práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fí d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresiò, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESSETA**.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Agost de 1899

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia de Agost directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y rápit vapor francés

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia de Agost lo vapor
lo dia 27 de " " Provence

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprempta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMJADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1|2 A 16 0|0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

y que quant ella morí me van servir de casal hont acullirme. ¡Ay, quant recordo are aquells jorns de joya, aquell dia que per primer cop vaig sortir á las *taulas*!

¡Com si are escoltés los frenétichs aplaudiments del públich que m' obsequiá omplint la escena de llaminaduras que jo cercaba adelarat fent un ploricó d' alegría, de satisfacció inmensa y al ensemps tirava petons á aquell públich qu' avuy detesto, y quina presencia 'm causa esglay!

¡Ay! quina tristesa innonda mon cor al evocar eixos recorts, recorts de las ilusions d' un cor verge que no coneixía los contratemps de la vida.

¡Quánta diferencia d' allavors amb are! Allavors per mi, la vida, era una comedia, avuy no es res més qu' una tragedia quin desenllàs está molt prop. ¡Qu' alegre ho veya tot, y que trist ho veig! Lo teatro per mi tant venerat, avuy lo malaheixo puig crech qu' ell es lo causant de ma dissort. Més no obstant encare sento vers éll una estimació fonda. Am lo cervell lo detesto y am lo cor l' estimo. Sí, ja vinch fustas qu' evoquéu recorts per mi idolatrats, (*dirigintse vers la escena*) avuy será 'l derrer jorn que seréu testimonis muts de mas penas ó alegrías; ja no m' ampararéu més, ja no guardaréu per mi, cada